

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna petstvarica (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat . . . po 30 v
za dva- in večkrat . . . 25 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Poslano:
Enostolpna petstvarica po 60 v
Izhaja vsak dan izveniši nedelje in praznike ob 9. uri pop.
Redna letna priloga vsaki red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Ročno se ne vračajo; nebrskirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravišćkega telefona št. 188.

† Veliki admiral Haus.

Vsegamogočni je odpoklical velikega admirala Antona Hausa, ženjalnega poveljnika naše vojne mornarice. Stvar pristojnih faktorjev je primerna strokovna ocena tega izbornega moža, ki je prvi dosegel veliko čast in dostojanstvo velikega admirala. Anton Haus je bil ponos in dika naše vojne mornarice. Z razmeroma majhnimi silami je znal strahovati mogočno vojna brodovja Anglije, Francije in Italije. V dvajsetmesečni vojski sovražne mornarice v Jadranskem morju niso mogle priti do veljave, kljub desetkratni premoči — veliki admiral Haus je znal tako mojestersko razpolagati s svojimi bojnimi sredstvi, da se mora smatrati njegovo delo naravnost kot čudež.

Veliki admiral Haus je bil dika in ponos habsburškega cesarstva in naše ljubljene Avstrije — bil je pa tudi dika in ponos slovenskega naroda: V Tolminu se je rodil leta 1851. v Ljubljani je obiskoval gimnazijo — ljubil je slovenski jezik, kojega se je rad posluževal v obče vanju s svojimi slovenskimi znanci,

Ponos nas navdaja ob tej zavesti — zato pa je naša žalost nad vse globoka, zgubili smo našega velikana. Tih človek je bil, ljubeznjiv, priljuden — mornarica ga je oboževala. Že ko je bil še kapitan, je cela vojna mornarica kazala nanj kot bodočega svojega poveljnika. Postal je to v najresnejši uri, delal in zmagoval je, nevenljivo slavo je žel sebi, vojni mornarici, svojemu narodu in širni skupni domovini, bil je eden najboljših, najimennitnejših, najženjalnejših služabnikov svojega cesarja in naše velike domovine; končnih uspehov svojega epohalnega dela ni mogel doživeti. Bog je odločil drugače . . .

Naj v miru počiva. Čast in slava spominu Antona Hausa!

Po dovršenih gimnazijskih študijah je Anton Haus vstopil leta 1869. kot provizorični pomorski kadet v vojno mornarico. Po šestnajstletni službi je postal kot ladijski poročnik učitelj fiziografije morja na mornariški akademiji na Reki in 1890. je prejel v priznanje za izvrstno službovanje vojaški zašlužni križec. L. 1894. je postal korvetni kapitan in l. 1901. kapitan linijske ladje; poveljeval je med drugim na korveti »Donau« na njenem prekomorskem potovanju in začasa kitajskih homatij na križarki »Maria Theresia«, ki je bila stacionirana v vzhodni Aziji.

L. 1902. je postal Haus predsedstvo-

ni načelnik v mornaričnem odseku in kot tak je bil l. 1905. povišan za konteradmirala. Kot poveljnik rezervnih kadrov pri izkrcevalnih manevrih l. 1906, kakor tudi kot poveljnik eskadre pri manevrih l. 1910. se je ob navzočnosti nadvojvode admirala Frana Ferdinanda izkazal kot velenadarjen voditelj brodovja. Dne 1. novembra 1910. je bil povišan za viceadmirala ter poklican na čelo mornariško-tehničnega odbora; l. 1912. je bil imenovan za nadzornika, februarja 1913. pa za poveljnika mornarice. Kot tak je bil maja istega leta imenovan za admirala, 8. maja pa temeljem novoustanovljenega velikoadmiralskega čina za velikega admirala. To imenovanje je bilo istočasno cesarsko priznanje za velike zasluęe, ki si jih je bil pridobil Haus za bojno sposobnost naše vojne mornarice.

Bonar Law o položaju.

London, 7. febr. (Reuter.)

Pri razpravi o odgovoru na prestoni govor je Asquith najnovejšo nemško politiko označil kot politiko neprikrite besnosti in kot vojno napoved nevarnosti.

Bonar Law je rekel, da je Asquithov govor najboljši dokaz za slovo v deželi. Glede brodarstva je odgovoril, da bo treba trgovske ladje vedno bolj brezpogojno dajati vladi na razpolago kakor svoj čas železnice. Glede ladij so sklenjeni podobni dogovori. Ravnatelj ladijskega urada je že dovršil izredno dragoceno delo za zgradbo novih ladij. Gradi se veliko novih ladij. Najpomorski čolni napravijo še toliko škode, vendar upa, da se bo nekaj napravilo, da se nadomesti izgubljene ladje. Angleška mornarica ni še nikdar tako popolno obvladala površine morja. Nikdar v zgodovini pa se ta moč ni izvajala s tako obzirnostjo ne samo za pravice, ampak tudi za občutljivost nevarcev kakor ravno sedaj. Mornarica je storila vse in več, nego se je moglo od nje pričakovati. Brez mornarice bi mi in naši zavezniki ne mogli dobiti te vojne. Kljub podmornikom je vsled naše mornarice izključeno, da ne bi mogli odvrgniti od njih grozeče nevarnosti. Treba je zamisliti nove odredbe. Nekaj najboljših glav se peča s tem vprašanjem. Ne moremo se ubraniti čustva, da se ponavlja naša skušnja ob podobni nemški grožnji v letu 1915. in videli bomo, da bo Nemčija storila vse, kar more in vendar nima upanja, da nas sestrada in zmaga.

Glede vojaškega položaja pravi: Vsa znamenja govore za preobrat v korist zaveznikov. Italijani vsled podnebja in ozemlja niso mogli več storiti, kakor da so napravili nekaj pasov, pa so vendar imeli uspeh in od vseh strani slišimo, da je duh pri italijanskih četah dober in da lahko pričakujemo, ko se začne nova ofenziva, večjih uspehov, kakor so jih imeli na koncu zadnje akcije. Pri Rusiji najdemo vedno še v vsem pogum, odločnost in pa njihov odpor, da bi kdaj sprejeli kak poraz, kar vedno v zgodovini označuje ruske čete. Vzlic groznemu vremenu in mrazu so ruski zavezniki napredovali pri Rigi. Prav tak uspeh, četudi manjši, so imeli v Bukovini. Na Rumunijo ne more niti eden zaveznikov misliti brez bolečine. Vsled vojaških lastnosti tamonjih vojakov, ruskih in rumunskih, obstoji še vedno velik del rumunske armade in je pripravljen za boj. Posrečilo se jim je ob Seretu ustaviti v njihovem napredovanju in upati smemo vsaj, da vsaj na tem bojišču ne bodo imeli več uspehov. Pogaženje Rumunije je bila za zaveznika grozna, bridka, politična nesreča, za naše nemške sovražnike pa noben vojaški dobiček. Svojega cilja niso dosegli. Imeli so velike izgube in zato so tem manj v stanu, da vzdržijo napore na drugih frontah, ko pridemo bolj v leto. Vse kaže, da se je posebno vsled nastopa angleških častnikov posrečilo uničiti velik del žita, katero so upali Nemci upleniti. Smemo misliti, da so petrolejski rovi dobro zamašeni.

Na solunski fronti položaj ni tak, da bi jemal pogum. Omenil je tudi položaj v Egiptu in Mezopotamiji in je rekel: Osvojitev nemške Vzhodne Afrike je skoraj dokončana.

Na položaj na Francoskem gledamo v preteklost s ponosom, v bodočnost pa z zaupanjem. Odkar se je zbornica odgodila, ni bilo večjih bojov, toda vedno so se vršili pohodi. Rezultat je ta, da imata angleški vojak in njegov francoski tovariš čustvo, da moralno prekašata sovražnika tudi tam, kjer smo trpeli vsled vidnega slabšega materiala.

Ni dvoma, da si je sovražnik že od začetka vzel za načelo, da pot k zmagi ni samo v boju s sovražnikom, ki je vojak, ampak v tem, da celi svet in tudi nevarce spravlja v strah in grozo. Ni dolgo, kar sem slišal: »Vojna je odkrila, da obstojita dve različni stvari: namreč človeška narava in nemška narava.«

V svojem zadnjem govoru je rekel nemški kancler: Če moramo najbolj

brezbizirne metode smatrati kot najbolj smotrena sredstva, da naglo dosežemo zmago, potem jih moramo uporabiti. To je nemška narava. Tako je neprikrito rečeno, da je pravo človečanstvo v tem, da se zaničuje vse haške dogovore in vse dosedanje napore za zmanjšanje vojnih grozot in da se uporabi vsako metodo, ki naj jim po njihovem mnenju zagotovi zmago.

Združene države proti prelomu z Avstrijo.

Bern, 8. febr. (K. u.) »Journal« poroča iz New Yorka: Ameriška vlada dela na to, da bi se izognila prelomu z Avstrijo. Državni oddelek izjavlja uradno, da se Nemčija in Združene države nista pogajali o odnehanju Nemčije. Uradni krogi sodijo, da Nemčija svojega stališča ne bo izpremenila. Wilson je trdno odločen, da bo nadaljeval politiko, ki jo je bil označil kongresu.

Wilson noče našega poslanika?

Rotterdam, 8. februarja. »New York Herald« poroča: Novi avstro-ogrski poslanik grof Tarnowski je hotel izročiti svoje poverljivo pismo. Predsednik Wilson pa ga ni hotel sprejeti.

Amerika se pripravlja za vojsko.

Potop »Eavestona« lahko povzroči napoved vojske.

New York, 8. febr. Ameriški konzul je poročal zunanjemu uradu v Washingtonu, da je bil potopljen ameriški parnik »Eaveston« in da je en ameriški državljani izgubil življenje. Preiskavo vodijo zelo strogo, ker lahko ta slučaj povzroči, da bodo Združene države napovedale vojsko.

Iz senata.

Washington, 7. febr. (K. u.) Senat je z 78. proti 5 glasovom vzel na znanje, da so se diplomatski odnošaji z Nemčijo prekinili.

Položaj v Združenih državah.

»Frankfurter Zeitung« javlja iz New Yorka: Mnenje, da stoji nemški Američani na strani Nemčije, je napačno. Store sicer vse, da bi vojsko zabrnili, a trdno so odločeni, da bodo svojo državljansko dolžnost izpolnili. Javno ne nastopajo izveniši nekaterih oseb. V več državah so parlamenti pritrdili Wilsonu, a tudi Bryan, ki dela proti vojski, pridobiva pristašev. Senator Prindexter n. pr. je izjavil, da je Japonska Združenim državam bolj nevar-

LISTEK.

Svetobor.

6

Povest iz konca 11. veka. — Spisal P. Bohinjec. (Dalje.)

»Nevihtha bo. Ali ti nisem pravil zjutraj, Ljutica? Perun in gospoda ne prizaneše,« izpregovori Stojdrag, obrnjen proti hčeri.

Valovi so se zaganjali v čoln in pljuskali čezenj, da so vodne kaplje škropile veslarjema po obleki in po licih. Jezero je bilo nemirno in v deklječem srcu se je zbirala skrivnostna skrb.

»Kdo neki je razjaril Peruna?« povpraša Ljutica.

»Hudobni ljudje,« odvrne ribič.

»Ali ti menihi onstran jezera niso hudobni,« zatrdi hči.

Stojdrag je molčal. Čoln se je bližal h kraju.

Na obrežju so stali štirje menihi, opravljeni po vitežki.

Opat je nosil plavo in sivo brado. Usnjate golenice so mu segale do kolen, hrbta se je oprijemal bel kožuh, glavo mu je pokrival suknen klobuk. Prsi mu je dila srebrn oklep, ob pasu mu je visel meč z zlatim ročem. Na zlati verižici pod vratom se je bliskal zlat križ.

Svetobor je nosil široke hlače, z ma-

lim mečem ob boku, bronast oklep s srebrnimi pasami, višnjevi plašč čez rame in pod vratom srebrn križ na srebrni verižici.

Za njima sta stala samostanska brata v temnih jopičih, imela sta železne oklepe in lesene čolne, težke meče in šleme s pavovimi peresi.

»Nevihtha bomo imeli, pa kmalu preide,« pravi opat.

»In ravno danes, zdaj-le! Mokri bomo do kože,« odvrne nevoljno češki knez.

»Quod deus avertat!« Kar hitro stopimo v čoln. Stojdrag je že tu,« priganja opat.

»Jezero je zelo nemirno. Da bi nas vsaj ta pagan ne vozil!« vzklikne mlajši brat Smaagad.

»Stojdrag je v zvezi s hudobci. Trda nam bo predla na jezeru,« pristavi starejši brat Cirijak. Prečastni gospod opat, dovoli, da midva veslava!

»Moli in boš pregnal zle duhove, Cirijak,« reče opat in stopi v čoln.

»Sedite vsi, gospodje menihi, na vsako plat dva, da se čoln ne bo zibal,« ukazuje Stojdrag.

Ali čoln se je zibal, kakor bi bil vijen. Valovi so pljuskali vanj, da so bili menihi naenkrat vsi mokri. Veter se je uprl v čoln, da ga je skoro utopil. Ribič in hči sta se upirala z vso močjo v vesli,

* Kar naj Bog odvrne!

Stojdrag je klical neprestano, naj bodo mirni, Ljutica je vzdihovala na tiem: »Perun, pomozi!«, opat je molil na glas: »A fulgure et tempestate — libera nos, domine!«, so mu nenihi odgovarjali.

Blisk je švigal nad jezerom, grom se je razlegal in dušil molitev menihov.

»Na pomoč!« je klicala Ljutica onstran jezera čakajočim jezdecem. Rep se ni ustrašil viharja. Vrgel je jopič in meč na stran in odjadral z malim čolnom naproti prihajalcem. Hitro je vozil in sredi jezera so se srečali. Opat in Svetobor se primeta Repa za roke in hipoma sta v malem čolnu. Toliko da se ta ni obrnil. Zdaj je šlo hitreje.

»Zakaj nismo počakali, da bi nevihtha minila?« zakliče Svetobor in pograbi ostalo veslo v čolnu.

»Ave, maris Stella!« vzdihne opat.

»Primite vrv!« zakliče Stojdrag in vrže klopčič vrvi v mali čoln. »Naš čoln pušča.«

Opat hitro mota klopčič, še hitreje veslata veslarja. Stojdrag je čutil, da se nabira vedno več vode v čolnu. Že dlje časa ni rabil velikega čolna in na obrežju se je prejedla spodnja deska ob pesku. Slutila je tudi Ljutica, da čoln ne vzdrži do konca. Olajšani čoln se je sicer vzdržal nekaj dlje

* Treška in hudega vremena — reči nas, o Gospodi!

* Zdrava, morska Zvezda!

(Dalje.)

na kakor Nemčija. Vneti niso za vojsko nikjer in pozdravljajo vsako znamenje, ki kaže, da se bo vzdržal mir. Kljub temu se zavzema javno mnenje proti novim pogojem podmorske vojske. Nemški konzul v San Franciscu bo najbrže pridržan, ker je baže udeležen pri »napadih proti varnosti države«. »Corriere della Sera« javlja iz Londona, naj se sporazum ne zanaša preveč na Ameriko, da bi se udeležila vojske. Wilsona skrbi, če ne bo sledil prvemu vojnemu navdušenju v kongresu maček vsled nastopa pacifistov; na to, da bi preprečili vojno napoved. V vseh časopisih se inserirali po pol strani za svoje oklice; v New Yorku so prirejeni ljudski shodi posebno vplivali na delavstvo proti vojski. Radi bi dosegli, naj ljudsko štetje določi za ali proti vojski. Nasproti poročilu, da bi bil ameriški pacifist Ford dal na razpolago ameriškega vojnemu ministru svoje avtomobilske tvornice, poroča »Morningpost«, da je dal Ford svoje milijone na razpolago Bryanu za slučaj, če bo nastopil proti Wilsonu. Pacifisti trde, če Nemčija ni odločena napovedati Združenim državam vojske, se ji washingtonska vlada lahko izogne. Narod ne misli, da bi bila vojska potrebna, če bi Nemci potapljali le ladje z vojnim tihotapskim blagom.

Povratak nemškega poslanika.

Kodanj, 8. februarja. Bernstorff se bo peljal domov z danskim parnikom »Frederik VIII.« O povratku se še pogajajo. V Kodanju se bo pripeljal koncem marca.

Berlin, 8. febr. »Vossische Ztg.« poroča: grof Bernstorff se bo s posebno ladjo čez Halifax vrnil v Nemčijo. Pridružil se mu je 300 Nemcev.

Vojne odredbe Amerike.

Berlin, 8. febr. (K. u.) Ameriška vlada je ukrenila veliko vojnih odredb za vsak slučaj. Med drugim se pripravlja postava proti inozemskim požigalcem in vohunom, dalje, da sme nakupovati vlada ladje v ameriških pristaniščih. Dalje so že v drugem branju sprejeli postavo za nakup strojnih pušk, zračnih obrambnih topov in streliva kakor tudi zakon o oborožitvi trgovskih ladij.

Ameriške tvornice delajo že za Ameriko in ne več sporazumu.

Genf, 8. febr. Iz New Yorka: Neki največji družbi, ki izdeluje strelivo, je zapovedano, naj ustavi dobave sporazumu in naj v bodoče dela le — Združenim državam.

Ameriški zrakoplovci.

Frankobrod, 8. februarja. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Basla: »Havas« razširja sledečo vest: »Herald« poroča, da je dal ameriški zrakoplovni klub ameriški vladi na razpolago vse svoje klube v propeh razvoja narodne vojaške zrakoplovne službe.

Pomoč Američanom v Evropi.

Rotterdam, 8. febr. Lansing je zahteval pol milijona dolarjev za pomoč Američanom v Evropi in za njih prevoz domov.

Amerika na čelu entente.

Berlin, 8. februarja. »Vossische Ztg.« poroča iz Genfa: »New York Herald« poroča, da je izjavil Henry Flood, predsednik kongresovega odseka za zunanje zadeve, da bo Amerika takoj napovedala vojsko, kakor hitro bo potopljena kaka ameriška ladja. — »Times« poročajo iz New Yorka, da ljudstvo navdušeno pozdravlja Wilsona. Mesto je v zastavi. Kar hoče pa naj pride, gotovo je, da stopi Amerika na čelo entente.

Kako bo pomagala Ameriko sporazumu.

London, 7. febr. (K. u.) »Morningpost« javlja iz Washingtona: Predsednik se je že po posvetu z državnim tajnikom za vojsko in mornarico določil, kako da bo Amerika sporazumu pomagala. Pomoč se bo omejevala začasno na morje. Amerika bo nadzorovala severno in južno Atlantsko morje proti korzarjem in podmorskim čolnom. Ščitila bo ladje, ki bodo prihajale iz ameriških in kanadskih pristanišč. Angleži in Francozi bodo zato svoje križarke lahko drugod uporabljali. Ameriške mornariške oblasti sodijo, da imajo dovolj ladij v zaščito ameriških pristanišč in ameriške trgovine in da bodo lahko ščitili ladje, dokler ne bodo prišle na odprto morje, kjer jih bodo varovala brodovja zaveznikov. Mislili so tudi, da bi spremljevale trgovske ladje

Amerika povabljen na pariški gospodarski posvet.

Genf, 8. febr. »Petit Journal« poroča, da bo Briand povabil Ameriko, naj se udeleži gospodarskega posveta v Parizu.

Rusija nezadovoljna z ameriško-nemško vojsko.

Kodanj, 8. febr. Ruski listi pišejo, da Rusija ne želi ameriško-nemške vojske; ker bo v slučaju vojske Amerika potrebovala sama svojo vojno industrijo, kar bi škodilo sporazumu in še več posebno Ru-

siji. Japonska bo tudi ostavila svoje dobove sporazumu, če se bo Amerika oboroževala, ker Ameriki ne zaupa.

Bivša predsednika Združenih držav — bodoča ministra.

Genf, 8. febr. Politični krogi v Združenih državah delajo na ustanovitvi narodnega kabineta, ki bi mu med drugimi pripadala tudi bivša predsednika Združenih držav Taft in Roosevelt.

V Ameriki niso za vojsko.

Lugano, 8. febr. »Secolo« poroča iz Londona, da so tamkaj vzmernirani, ker razvijajo ameriški pacifisti in nevturalisti intenzivno propagando proti možnosti vojske. Velikansko število najuglednejših oseb pošilja dnevno adrese na Wilsona, v katerih zahtevajo, da naj se takoj skliče skupno zborovanje kongresa in časopisja, ker zadnje ne zastopa pravega mišljenja Amerike. »Secolo« pravi, da vojska ne bi bila popularna.

Združene države zavzete le za obrambno vojsko.

Rotterdam, 8. febr. »Daily Chronicle« javlja iz Washingtona: Uradni krogi sodijo, da bo vodil Wilson le obrambno vojsko. Med tem se bo vse pripravljalo; če bo nastala vojska, bo Evropa videla, da bo Amerika v strašnem obsegu organizirala vojsko. Narodna garda šteje že zdaj 133.000 mož in tvori skupno z redno vojsko armada treh do štirih milijonov mož.

Amerika ne pošlje čet v Evropo.

Berlin, 8. febr. »Vossische Ztg.« poroča iz Zeneve: Bryan je izjavil v nekem govoru v washingtonski trgovski zbornici, da ameriške vojske pod nobenim pogojem ne vojne ladje, a sodijo, da bo boljše, če razdele vojne ladje na gotove točke. Mornariški oddelek svetuje, naj vlada prevzame trgovske ladje in naj jih izpremeni v oborožene križarke; motorni čolni naj bi podpirali torpedne rušilce in torpedovke.

Nastopi v Združenih državah proti Wilsonu.

Haag, 8. febr. Ameriška protivojška zveza, ki ji pripada veliko uglednih mož, je brzojavila Wilsonu, naj trezno in brez predsodkov presoja položaj, predno bo ukrenil neizpremenljive sklepe. Zveza želi, naj Wilson se enkrat osebno vsaki vojskujočih se držav ponudi svoje posredovanje za konec vojske. Gotov del ameriškega razburjajočega časopisja že prej ni podajal pravega mnenja ameriškega naroda. Narod je podpiral Wilsona pri volitvah za to, da bi deželo z vsemi sredstvi varoval še v zadnji uri vojske za svetovno vlado. Podoben oklic je izdal tudi ameriški odbor za nevtralnno konferenco.

Švica prevzela zastopstvo koristi Nemčije.

Bern, 8. februarja. Nemčija je naprosila Švico, naj prevzame zastopstvo nemških koristi v Ameriki. Zvezni svet je temu ugodil, kar je v sredo švicarski poslanik naznanil washingtonski vladi in Wilsonu.

Dunaj, 8. februarja. (Kor. ur.) »Fremdenblatt« javlja: Na prošnjo Združenih držav, ki so dozdaj zastopale koristi nemških podanikov v Franciji, Angliji, Italiji in na Japonskem in v ne zasedenih delih Rumunije, je zastopstvo prevzela Švica.

Južnoameriške države se ne pridružijo Wilsonu.

Berlin, 8. febr. (K. u.) Po tukajšnjih poročilih odklanjajo južnoameriške države, da bi se pridružile Wilsonovemu nastopu. Najbrže se bodo zadovoljile s protesti proti izjavi nemške zapore. Setev riža v južni Hercegovini in Albaniji. Minister prehrane generalmajor Höfer je izjavil, da se je pričelo s predeli, da se poseje riž v južni Hercegovini okoli izliva Neretve, na Gackem polju in v krajih Albanije, v katerih je ugodno podnebje.

Protest Brazilije.

Río de Janerio, 7. febr. (K. u. po Havas.) Zunanji minister je izročil nemškemu poslaniku protest proti zapori na morju.

Vsi nevtralcii odklonili Wilsonovo vabilo.

Danska odpoved Wilsonu.

Kodanj, 8. februarja. (Kor. ur.) »Centralblatt« objavlja obširen članek glede na Wilsonovo noto. Pravi: Amerika je izpremenila vso svojo industrijo, da je kovala eni stranki orožje. Položaj malih nevtralnih držav v Evropi ni bil ves čas prijeten, a Wilson nam ni pomagal. Ni se prej ganil, dokler ni bilo nekaj ameriških ladij žaljenih in prizadetih nekaj ameriških državljanov. Zdaj je pa cel svet gorel. Zdaj je prišel Wilson in se zanimal tako živo za nje, da jih je povabil, naj dele

usodo Srbije, Črnegore in Rumunije. Ni li to velikanska misel? Amerika napoveduje Nemčiji vojsko tako, da bi Danska, Norveška, Švedska, Nizozemska, Švica in Španska prevzele delo in nevarnost. Ne vemo, ali bi rekli o tem vabilu, da li je neumnost ali predrzna nesramnost, a recimo, da je le pogrešana poteza.

Nizozemska odklonila Wilsonovo vabilo. Haag, 8. februarja. (Kor. ur.) Nizozemski zunanji minister je odgovoril zastopniku Združenih držav, Langhorneu, da se Nizozemska ne bo pridružila Združenim državam.

Odklonitev Norveške.

Kristianija, 8. februarja. (Kor. urad.) Norveška vlada je ameriški vladi naznala, da se ne pridruži koraku Združenih držav. Škandinavske vlade se pogajajo o stališču, ki ga bodo zavzele nasproti Nemčiji.

Novi nemiri v Mehiki.

Genf, 8. febr. Pariški listi javljajo iz New Yorka: Predsednik Wilson je prišel nenapovedan v vojno in mornariško ministrstvo. Posvetoval se je o potrebnih ukrepih. Pravi, da general Pershing ne bo smel umakniti svojih čet z mehičanske meje, ker se poroča o ljutih bojih posebno pri Chihuahua med mehičanskimi strankami.

Posledice podmorske vojske.

Prvi dan poostrene podmorske vojske so potopili po poročilih iz Haaga 42.000 ton. Samo potopljene ladje so vredne 80 do 100 milijonov mark; blago se niti ne more ceniti.

Združene države bodo oborožile vse ladje.

Kodanj, 8. febr. Ameriška vlada je oborožila vse ladje s topovi.

6. februarja potopljenih 52.000 ton.

Lugano, 8. feb. (K. u.) »Corriere della Sera« javlja, da je bilo 6. t. m. potopljenih skupno 52.000 ton trgovskih ladij.

Šest angleških parnikov zletelo v zrak.

Christiania, 8. feb. Dne 28. m. m. je na nekem polju nemških min zletelo 6 angleških parnikov v zrak.

30 parnikov počiva

v Cadisen; iz Newcaste ne morejo izpeljati 55.000 ton premoga.

Francoske zavarovalne družbe

so povišale zavarovalnino ladij od 7.4 na 31 frankov.

Veliko francoskih ladij izostalo.

Genf, 8. feb. Francoski ministrski svet se je posvetoval, kaj naj store proti podmorskim čolnom. Ladij, ki se vrnejo v francoska pristanišča, več ne javljajo. Večji del pričakovanih parnikov se ni vrnil.

Zopet 10 ladij potopljenih.

»Agence Havas« in »Lloyd« poročata, da so podmorski čolni zopet potopili 10 ladij.

Ves promet med Anglijo in Francosko je ustavljen, kakor naznanjajo letaki železniške uprave v Lyonu.

Dobava ameriške municije prekinjena.

Hamburg, 8. februarja. Posredno poročajo iz Newyorka: Kakor se javlja, so dobave ameriške municije na Angleško dejansko prekinjene; zavarovalninski obroki so poskočili od 15 na 80 dolarjev.

Nizozemska pristanišča zaprta.

Berlin, 8. februarja. »Tageblatt« poroča iz Haaga: Nizozemska je pristanišča popolnoma zaprla. Neki veliki angleški parnik je bil potopljen, potem ko je zapustil nizozemske teritorialne vode.

Pred zadnjo preizkušnjo.

Berlin, 8. febr. »Lokalanzeiger« piše pod nadpisom: »Zadnja preizkušnja«: Prišel se je zadnji del vojske. Sovražnost, ki so jo pokazali ravno Američani, spada pač med najbitkejšje preizkušnje, a zadnja bo, ker bo vojska kmalu končana.

Sv. oče de'a za mir.

Bern, 8. febr. Neki vatikanski dostojanstvenik je zagotovil rimskemu zastopniku švicarskega brzojavnega urada: Vatikanska diplomacija dela zdaj na španskem na to, naj se nevtralcii združijo, da se doseže mir. Sv. oče namerava zapustiti svoje sedanje strogo previdno stališče.

Preprečeni napadi Rusov.

Boji so se nekoliko poživeli; a nastopa se le v omejenem ozemlju. Nekoliko ojaštrejše so se spoprijeli na vzhodu, kjer gre za to, kdo da bo prej prišel. Na ruski bojni črti je nadaljeval

sovražnik svoje napade v odseku Kasinu, a so jih takoj zadušili.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 8. febr. Uradno:

Nas oženj je že v kateh zadušil sovražni napadalni poizkus vzhodno doline Casinu. Zahodno Vorontina so vdrle nemške napadalne čete v sovražno postojanko. Zadale so sovražniku izdatne izgube. Vrnile so se brez lastnih izgub z nekaterimi ujetniki nazaj. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 8. febr. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega. Pri Kijelnu zahodno Lucka je bil uspel potzvedovalni sunek.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvoda Jožefa.

V zasneženem gorovju in v gorah zahodne Moldave so živahno streljali; bili so se tudi boji med potzvedovalnimi oddelki.

Bojna skupina maršala plem. Mackensena.

Položaj neizpremenjen.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 8. februarja. Uradno:

Mirno.

Rusko uradno poročilo.

5. februarja. Zahodno bojišče. Pri Rigi smo severovzhodno vasi Kalucen prepodili v izhodne jarke krzela, ki so napadla. Neki nemški vodljivi zrakoplov se je hitro izpustil na tla severozahodno Postavega.

Rumunsko bojišče. Streljanje in potzvedovanja.

6. februarja. Na zahodni bojni črti je sovražnik po močnem pripravljalnem ob-streljevanju napadel naše čete južno utrbe Kizielin. Sprejeli smo ga s strelji; umaknil se je v svoje izpadne jarke.

Na rumunski bojni črti so streljali.

Na severnem Vlaškom.

Marmaros Sziget, 8. februarja. Rusko vojno vodstvo izganja ljudi iz severnih moldavskih okrajev ob bukovinski meji. Pokrajino so zasedle ruske čete, deloma tudi Rumuni.

Izpraznitev rumunskih obmejnih okrajev.

Dunajski »Abend« poroča iz Kövese-ve armade: Rumunske okraje severno Moldave, Potočane, Pascane in Dovonce, ki leže neposredno ob bukovinski meji, po nalogu ruskega armadnega poveljstva prisilno izpraznjujejo. Prebivalce odpravljajo v Besarabijo, kjer jih bodo porabili za obdelavo ruskega polja.

Zaroka rumunskega kraljeviča z rusko cesaričino.

Berlin, 8. februarja. »Tägliche Rundschau« poroča iz Stockholma: Rumunski kraljevič Karol se je zaročil za časa svojega bivanja v Carskojem selu z najstarejšo carjevo hčerko Olgo.

Udeleženci petrograjskega posveta v pasti.

Genf, 8. februarja. »Petit Journal« poroča iz Petrograda: Prva posledica poostrene podmorske vojske je, da se vojaki in politiki, sporazuma, ki so se bili podali na petrogradski posvet, ne bodo mogli vrniti, da bi uresničili nove petrograjske sklepe o ofenzivi.

Rusi in Angleži.

Basel, 8. febr. »Rusko Slovo« piše, da so ruske sile do skrajnosti izrabljene. Rusija je storila, kar je mogla. Njene moči so pri koncu in ne more prevzeti glavne naloge, kar žele Angleži.

Uvod.

Ministrska kriza v Rusiji.

Frankobrod, 8. februarja. »Frankfurter Zeitung«: Kakor izve »Journal de St. Petersburg«, je odstopil ruski notranji minister Protopopov.

Protopopov je bil od oktobra 1916 ruski notranji minister, ter se mora za svojo karijero zahvaliti le svoji parlamentarni delavnosti. Protopopov je bil preje zelo liberalen, ko je pa vstopil v vlado, se je pa spremenil v najhujšega reakcionarja in največjega nasprotnika dume. On je baže v glavnem tudi kriv, da sta padla v zadnjem času tudi dumi prijazna ministra Tre-pov in Ignatijev.

Naši uspešni nastopi pri Tolminu in v Vallarsa.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 8. febr. Uradno:

Izvezni malih podjetij, ki so izpadla ugodno za nas, katera smo potzveli pri Tolminu in na Vallarsa judo.

vzhodno Rovereta nobenih važnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer.

»Vsi smo se motili!« je rekel te dni, kakor poroča »Avanti«, ti isti Salandra, ki nam je bil napovedal vojsko. Mož je šel med »miroljube« in pripoveduje vsakomur, ki ga hoče poslušati: »Vsi smo se zmotili glede na dobo vojske in na njene žrtve. Potrebno je, da dobimo izhod, seveda tak, da bodo zavarovane naše in koristi sporazuma.« »Avanti« se strašno norčuje iz moža, ki je bil pravi povzročitelj vojske z Italijo.

Italijanske mornarške pravljice. Iz vojnotiskovnega stana poročajo, da je priobčil »Popolo d'Italia« dne 23. januarja t. l. bujen dopis o sunku neke italijanske torpedovke v tržaško luko. Tam naj bi bila torpedovka tik ob pomolu Giuseppina sprožila dva torpoda, ki sta imenitno zadela, nato je torpedovka, zavita v lasten dim, kljub silnemu streljanju obrežnih baterij srečno ušla. Italijanom manjka resničnih junaških činov, s katerimi bi opajali svoje ljudstvo, zato pogrevajo stare dogodke — vse olepšane in povečane seveda. Tako se je zgodil gornji slučaj že 29. maja 1916, a seveda brez tistega uspeha, o katerem pripoveduje »Popolo d'Italia«. Bila je takrat meglena in deževna noč, vendar je naša straža opazila italijansko torpedovko, zahtevala geslo in ko tega ni bilo, streljala nanjo. Torpedovka je nato v naglici sprožila dva torpoda, katerih eden je udaril ob skalno morsko dno, drugi pa v Terezijin pomol, kjer je napravil malo luknjo. Torpedovka je nato hitro pobegnila, vsled česar naše baterije niso niti enkrat ustrelile. Iz tega brezpomembnega dogodka Italijani še sedaj kujejo pravljice o slavnih činih voje mornarice.

Odstop Abruškega vojvode. Lugano, 8. febr. Agenzia Štefani: Odstop Abruškega vojvoda se je pričakoval. Odstopil je, ker je vse nezadovoljno radi nedelavnosti mornarice in radi mnogih nesreč.

2000 vlakov je po novih vozniških redih odpadlo v Italijo.

Švica želi kako prosto italijansko pristanišče.

Basel, 8. febr. Iz Milana poročajo »Baseler Nachrichten«: Italijanski listi poročajo: Švica se pogaja, naj bi ji dali dovoljenje uporabljati kako italijansko pristanišče.

Spopadi v Macedoniji.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO. Dunaj, 8. febr. Uradno: Neki orožnik, ki je patroliral, je pri Beratu sestrelil italijansko letalo. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer.

NEMŠKO URADNO POROČILO. Berlin, 8. febr. Veliki glavni stan: Med Ohridskim in Prespa jezerom praske prednjih straž. Privedeni so bili francoski ujetniki. Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Bolgarsko uradno poročilo. Sofija, 7. feb. Uradno: Sovražnik je obstreljeval in istočasno nastopal z minami proti delu naših postojank v ovinku Črne in na levem bregu reke Vardar in proti jarkom naših straž pri Palmišu, a uspel ni. Sovražne oddelke pehote, ki so poizkušali prodirati proti Palmišu, smo z velikimi izgubami za nje popolnoma odbili. Drugod primeroma mirno. Neko sovražno vodno letalo je padlo, zadeto po ognju naših strojnih pušk, približno 3 km od Kalečillika (zaliv Lettera) v morje.

Velike pravice na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO. Berlin, 8. febr. Veliki glavni stan: Armada maršala Alberta Würtemberškega.

V ovinku Yperna so zvečer živahno streljali. V ovinku Witschaete smo razkropili obsežno razstrelbo znaten del sovražnih hodnikov za mine.

Angleška skupina letal je metala na mesto Brügge bombe, ki so rušile hiše in ubile v neki šoli eno žensko in 16 otrok, dva odrasčena so pa nevarno ranila. Vojaške naprave niso poškodovane.

Bojna skupina kraljeviča Rupreta.

Na obeh straneh prekopa La Bassee, pri Ancre in pri Bouchavesnes se je topovski boj v primeri s prejšnjimi dnevi pomnožil. Angleži so po polnoči napadli na severnem bregu Ancre in jugovzhodno Bouchavesnesa. Omejene začetne uspehe je naš protisunek hitro vzravnal.

Bojna črta nemškega cesarjeviča.

V dolini Aire in pri Vauquois, vzhodno Argonov, so privedle naskakovne čete 17 ujetnikov iz nekega francoskega jarka.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Priprave na zahodnem bojišču. Budimpešta, 8. februarja. »Times« javljajo: Na zahodnem bojišču se strašno pripravljajo, da prisilijo Nemčijo iskati odločitve na tem bojišču in ne v Rusiji. Francozi osredotočujejo velike množice.

Angleži nadomestujejo Francoze. Curij, 8. februarja. V zadnjih 14 dneh so Angleži nadomestili Francoze na znatnem delu bojne črte ob Sommei.

Francozi nekaj slutijo. Bern, 8. februarja. Bernski »Bund« poroča iz Pariza: Major de Civrieux piše v »Matinu«: V zgornjo Alzacijo je došlo osem nemških divizij. Če je to res, so besni nastopi pri Verdunu in drugod le odvrčali našo pozornost od smeri nemške ofenzive. Ofenziva ob švicarski meji in v zgornji Alzaciji je mogoča, kar kažejo zgledi rumunske vojske.

Razna poročila.

Avdijence. Dunaj, 8. februarja. (K. u.) Cesar je v Badnu sprejel benediktinskega opata p. Kalcherja, nadvojvode Albrehta, Karla Štefana in Viljema, ogrskega honvedskega ministra Hazajja, španskega poslanika, kranjskega deželnega predsednika grofa Attensa in poslanika grofa Marmstorffa in barona Haymerle.

Politične vesti. »Nemški klub« ima 13. t. m. na Dunaju razgovor, ali naj se avstrijski Nemci učijo nemškemu jeziku.

Bivši guverner Dr. Sieghart je odložil predsedstvo predilnic Kosmanos. Na njegovo mesto je stopil bivši finančni minister pl. Leth.

Nemška narodna zveza je pravosodnemu ministru podala spomenico proti sedanjemu cenzuri. — Dne 16. februarja ima plenarno sejo.

Moravski deželni zbor bo sklican najbrže v marcu.

Razkol v nemški socialni demokraciji se nadaljuje. Razcena se je v dve struji tudi socialno demokratska organizacija na Saškem.

Belgrajski železniški most je zopet popolnoma popravljen.

Dnevne novice.

+ Cesar Karel je sprejel 8. t. m. med drugim v avdijenci v Badnu kranjskega deželnega predsednika grofa Henrika Attensa.

— »Leonova družba«. V ponedeljek dne 12. februarja ob peti uri popoldne se bo vršila odborova seja »Leonove družbe« v Katoliški tiskarni I.

— Umrl je pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah veleposestnik Jožef Klemenčič, star 68 let.

— Na romunskem bojišču je bil odlikovan z hrabrostno svetinjo predmojster pri oddelku strojnih pušk V/97 Slovenec Franc Kržič, doma z Notranjskega.

— Učiteljske izpremembe na štajerskem. Provizorična učiteljica pri sv. Barbari v Halozah Martina Kovačič in prov. učiteljica v Majšpergu Olga Majcen sta imenovani za stalni učiteljici; def. učiteljica Marijana Požar v Cirkovcih je prestavljena k Sv. Petru v Savinjski dolini.

— Dobrodelni ljudski koncert, ki ga priredi »Podružnica za goriske begunce v Kranju« v prid goriskim beguncem, nastanjenim v kranjskem političnem okraju v nedeljo, 11. svečana 1917 v »Ljudskem domu« v Kranju s prijaznim sodelovanjem koncertne pevke, gospe Pavle Lovše in ženskega in moškega zbora iz Kranja ima naslednji vspeled: 1. A. Nedved: »Nazaj v planinski raj«, mešan zbor. 2. Koroške narodne: »Da bi biva prava ura«, moški zbor; b) »Dobro jutro, dakle moje«, moški zbor; c) »Vse te moje mvađe heta«, moški zbor. 3. a) W. Taubert: »Ptček v gozdu«; b) Josip Pavčič: »Uspavanka«. »Mehurčki«, poje gospa Pavla Lovše. c) O. Dev: »Božji volek«. »Pismo« poje gospa Pavla Lovše. 4. Slovenske narodne pesmi: (harmoniziral O. Dev) »Meglica«, poje mešan zbor. »Njega ni«, poje mešan zbor. 5. R. Leoncavallo: Arija iz opere »Bajazzo«, poje gospa Pavla Lovše; b) Ch. Gounod: Arija Marte iz opere »Faust«, poje gospa Pavla Lovše. 6. Dr. Schwab: »Dobro jutro«, poje mešan zbor s spremljevanjem na klavirju. — Začetek točno ob pol 5. uri popoldne. — Vstopnice in vabila v predprodaji trgovine »Ilirija« v Kranju in popoldne pri blagajni. Z ozirom na dobrodelni namen se neplačila hvaležno sprejemajo.

— Ponesrečil se je na postaji na Jesenicah premikalec Fr. Hribar. Prišel je med dva vagona, ki sta ga močno poškodovala.

— Častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje je prejel rudar v Seegrabnu, okraj Ljubno, Martin Pečnik.

Ljubljanske novice.

Ij Dobrodelni koncerti »Glasbene Matice« se bodo v prihodnjem tednu vršili. Mozartov Requiem v počestčenje spomina blagopokojnega cesarja se bo v frančiškanski cerkvi v torek, 13. t. m., izvajal. Ostali koncerti, v katerih se bo poleg drugih skladb izvajala Sattner-Gregoričeva »Soči«, pa bodo v sredo, četrtek in petek, v dneh 14., 15. in 16. t. m. v Unionski dvorani. Sodelovanje domobranske vojaške godbe iz Zagreba je sedaj dovoljeno in zasigurano. Ker sta oba Sočina koncerta za sredo in četrtek (razven vstopnic, ki so za dostojanstvenike, za civilne in vojaške oblasti rezervirane), že razprodane, se bo Sočin koncert še v tretjič, v petek, 16. t. m., vršil. Vse ono občinstvo, ki doslej ni moglo dobiti vstopnic, opozarjamo, da se predprodaja za tretji Sočin koncert prične jutri, v soboto, popoldne. Vstopnice za cerkveni koncert je še dobiti. Na izvajanje nesmrtnega Mozartovega dela s solisti, zbori, orkerstvom in orglami posebno opozarjamo. Upamo, da se vse velike težkoče in zapreke premagajo.

Ij Hospitacija. V ponedeljek, 12. febr., kateheza od 10. do 11. ure popoldne v V. razredu deške ljudske šole v Marijanišču, in sicer o tvari, ki je uprav na vrsti. (Sred. kat., znamenja sv. Cerkve.) Odbor katehetskega društva vabi na hospitacijo.

Ij Najostrejši mraz, kolikor smo ga pri nas imeli letos, je bil danes zjutraj. Posebno na prostem je škripalo pod nogami in rezalo okoli ušes, da so se ljudem kar solze bliskale v oči. Noč je bila svetla in mrzla in ljudski pregovor pravi, da v takih nočeh »zajec svojo mater išče«. Zjutraj je v Ljubljani kazal toplomer po raznih krajih od 14—18 stopinj C. Upajmo, da bo kmalu bolj, saj bo dne 14. t. m. »sv. Valentin«, ki prinese ključ od korenin.

Ij Nečuvane cestne razmere. Listi so že opetovano opozarjali, naj hišni posestniki preskrbe, da bodo postrgani hodniki primerno posuti. Vzgled hišnim gospodarjem bi moral biti mestni magistrat, a včeraj sta bila hodnika na Frančiškanskem mostu pač postrgana, a nič posuta. Mestni stavbni urad naj v bodoče za varnost občinstva bolj skrbi. Tudi nekatera večja podjetja pred svojimi stavbami nič ne posipajo. Naj zadošča ta opomin! — Od druge strani se nam o tem piše: Po hodnikih in hodnih potih tako drsi, da je za pešce nevarnost, da se ne ponesrečijo, dasiravno zamorejo hoditi le z največjo previdnostjo. Posebno pa je še nevarno tam, koder otroci pota zdrasajo — in to ni v malo krajih. Da bi se hodniki sedaj posipali s peskom ali žaganjem, se pač ne more zahtevati, ker je predrago in se tudi težko dobi; pač bi se pa to lahko nadomestilo s pepelom, katerega se sedaj pač v vsaki hiši dovolj dobi. saj je bilo letos teh stroškov še izredno malo in je upati, da se tudi sedaj kmalu nehajo.

Ij Mirno je v Gospodu zaspala v deželni bolnici po dolgi mučni bolezni gđ. Milana Peganova. Priporoča se v molitev vsem dobrim dušam. N. v. m. p.

— Zakon v varstvo najemnikov se nanaša v Ljubljani in okolici na stanovanja, za katera letna najemnina ne presega 2000 kron in za trgovinske prostore z najemnino do 1400 kron.

Ij Pogrebno društvo in društvo krajne skupine c. poštnih in brzojavnih uslužbencev v Ljubljani imata svoj občni zbor v nedeljo, dne 1. svečana ob 3. popoldne v mali sobi v gostilni gospoda Ivan Beliča na Dunajski cesti.

Ij Umrlj so v Ljubljani: Janez Koren, hiralec, 7 let. — Ludovik Sitar, sin merskega pomočnika, 5 mesecev. — Oton Mauser, sin tovarniškega uradnika, 13 dni. — Pranciška Klančar, hiralka, 72 let. — Marija Vodnik, delavčeva hči, 13 mesecev. — Marija Salehar, hiralka, 42 let. — Ignacij Zimič, delavec, begunec, 62 let. — Ana Zupanc, žena železniškega delavca, 27 let.

Ij Umrl je na Dunaju na ranah, dobljenih na bojišču, kadetni aspirant inženir Raoul Malitsch.

Ij Mlekarna v snegu. Minule dni je neka mlekarna na Karlovski cesti zasačila nekega dečka, ki je ukradel z vozička z mlekom napolnjeno posodo. Ker je bilo v zadnjem času izvršenih več tovrstnih tatvin, je policija mladega mlekarka trdo prijel, nakar je priznal še nekaj tozadevnih nepoštenosti in šel naposled pokazat svojo »mlekarno«, katero je imel v snegu. Najdene posode dobe oškodovanke nazaj, z nepoštenim fantinom se bode pečalo pa še sodišče.

Ij Financa je dognala, da tudi nekateri trafikanti v Ljubljani zamenjavajo tobačne izdelke z deželani za moko, jajca i. dr. Financa je sedaj vsem trafikantom to prepovedala, češ, tobačni izdelki, ki se razdele v mestu, so za mestne kadičce, ne pa da bi se jih kar na debelo nosilo ven. Saj se tobak razdeli tudi po deželi. Kdor bode nasprotno ravnal, mu bode trafika odvzeta.

Primorske novice.

Dveletna goriska trgovska šola. C. kr. naučno ministrstvo je dovolilo, da se učenci dveletne goriske trgovske šole, ki ne posluje v tekočem šolskem letu, sprejmejo na trgovski akademiji v Trstu, kjer bodo v posebnem tečaju, ustanovljenem zanje, mogli doseči cilj svojih študijev. — Zato se učenci, ki imajo pravico za sprejem v drugi tečaj omenjene šole, pozivljajo kar najnujnejše, da se prijavijo ravnateljstvu trgovske akademije v Trstu, Piazza Lipsia 4, III. nadstropje, v svrhu vpisa. Vpisovanje se prične kmalu in bo trajalo do otvoritve tečaja, ki je določena na 21. t. m.

Oglasil se je Franc Marvin, trgovski pomočnik iz Gorice. Piše, da se nabaja interniran na otoku Ponza, provinca Caserta.

Dar goriskim beguncem. Gosp. Ludvik Berze, inspektor južne železnice, in gospa Olga Berze sta darovala mesto venca na grob pokojne gospe Lucije Pich za goriske begunce 20 K. Blagima darovalcem naša najtoplejša hvala. — Posredovalnica za goriske begunce v Ljubljani.

Županstvo občine Renče, sedaj v Ljubljani, Rimska cesta 18, naznanja občanarjem, da je denar za vojaštvo izročeno kot lovino došel. V bližini Ljubljane stanujoči občinarji dobijo izplačilo v občinskem uradu ob uradnih urah. Občanarji, kateri niso še naznanili svojega naslova, naj v lastnem interesu store to čimprej.

Ponesrečeni begunec. V Leskovcu, pošta Rajhenburg na Štajerskem je padel po stopnicah tako nesrečno Franc Gabrijelčič, begunec iz Solkana (Berzon), da je ostal na mestu mrtev. Lahka mu zemlja štajerska.

Smrtna kosa. V Trstu je umrl nadzornik južne železnice v pok. g. Franc Rešič. — V ljubljanski deželni bolnišnici je umrl dne 5. t. m. Ignacij Zimič, 62 let stari delavec v voj. sk'ladišču, kot begunec iz Gorice, stanujoč na Poljanski cesti 41. — Dne 7. t. m. je umrla ista tam gđ. Elizabeta Redl, 47 let stara zasebnica, kot begunka, stanujoča v Bethonovi ulici 6/III. — Umrl je v italijanskem ujetništvu po Goriskem dobro znani zemljemerec Anton mejni grof Obizzi.

Burja v Trstu. V Trstu divja zadnje dni silna burja. Na nekaterih točkah je dosegla 90 km na uro. Po vrhovih in vinogradih je polomila sadno drevje, strgala s količja trte, podrli zidove. Nad deset večinoma starih oseb je ponesrečilo na ulici; par so jih morali odnesti v bolnišnico.

Razne novice.

Zamrznjena bavarska jezera. Chiemsee jezero je po večini zamrznjeno; iz Stöckla v Herrenchiemsee hodijo ljudje peš preko jezera. Kraljevo jezero (Königssee) je popolnoma zamrznjeno. Sneženi zameti v Hercegovini. Zaradi velikih sneženih zametov v Hercegovini je ustavljen železniški promet na progi Kojic-Mostar.

Gospodarske beležke.

— Vinske zaloge pod zaporo. Na Tirolskem so dejane pod zaporo vse zaloge vina bodisi pri producentih, kakor tudi pri trgovcih, ker se bo razdeljevanje vina vojaštvu in drugemu konsumu izvrševalo potom posebnega urada.

Dvorni konji in vozovi za prevažanje premoža. Z Dunaja poročajo 8. t. m.: Cesar je odredil, da se morajo dati vsi prosti dvorni konji in vozovi na razpolago za prevažanje premoža.

Promet na cestni železnici v Pragi so dne 8. februarja zaradi pomanjkanja premoža popolnoma ustavili.

Zaprta univerza. Radi pomanjkanja premoža so na Dunaju do 21. t. m. zaprli juridično, filozofično in teološko fakulteto.

+ Konverzija vojnih posojil. Kaker poročajo finančni krogi, se občinstvo zelo zanima za konverzijo vojnih posojil, ki je še mogoča do konca februarja. Finančno ministrstvo smatra namreč kot umestno, da se sedaj pripravi sredstva za povračilo prvih dveh vojnih posojil. Ti dve posojili imata zelo kratek rok, ministrstvo pa hoče ta rok še skrajšati s prostovoljno zameno. Večkrat se je opozarjalo na velike ugodnosti, zamene prvega in drugega vojnega posojila. Kdor zamenja prvo vojno posojilo

lo dobi za kapital za 0.30% višje obresti, za drugo vojno posojilo pa 0.10%. Takoj se mu tudi v gotovini izplača kurzna razlika pri prvem posojilu od vsakih 100 K po 6.60 K pri drugem 2.75 K. Ko se bo glavica svoj čas vrnila, bo imel tudi večji glavnični dobitek kajti za drugo vojno posojilo bo pri podpisovalnem kursu 94.75 dobil znesek 5.25 K, pri prvem vojnem posojilu pa pri podpisovalnem kursu 96.75 pa znesek 3.12½ K. Posebno pa vabijo h konverziji zelo ugodni pogoji za zastavo. Prednostno lombardno obrestno mero je uživalo prvo vojno posojilo samo do novembra 1915, drugo pa do 24. septembra 1916. Za obe posojili se tedaj ta mera lahko vsekakor zviša. Peto vojno posojilo pa ima zagotovljene 5% lombardne obresti do 30. junija 1921. Kdor tedaj zamenja prvo in drugo za peto vojno posojilo, si tedaj zagotovi večjo rentabiliteto za 4 in pol leta. — Posestniki prvega in drugega vojnega posojila bodo govo radi porabili ugodno priliko.

— **Izvozne prepovedi.** Grška je prepovedala izvoz tobaka v centra'ne države. Holandska je prepovedala izvoz blodov divjega kostanja, žira, želoda, aromatičnih snovi in dišav oziroma začimb; švedska izvoz sladkorne pese, žganja, špirta, araka, ruma, konjaka, živih živali, animallj-skih in vegetabilij-skih konserv; Danska izvoz svežega kakor tudi posušenega sočivja.

— **Pouk v šolah v Lincu** so radi ostre zime na nedoločen čas prekinili.

Blago iz papirja za moške obleke nameravajo začeti izdelovati nekatere ogrske papirnice. Neka tovarna je pa že dobila naročilo za izdelovanje uniform iz papirja.

Astrahanske ovce. C. kr. namestništvo za Primorsko naznanja, da so v zasadenih krajih Romunske večje črede ovac astrahanskega plemena, katere so znane zaradi dragocenega krzna. Nudi se prilika, cenno dobiti te živali, katere bi tudi tukaj uspevale. Tržaška kmetijska družba sprejema naročila, katere se pa mora brez odloga prijaviti.

Predsednik urada z ljudsko prehrano v Berlinu pl. Batocki je povedal zastopnikom časopisja, da so v Rumuniji nam pripadle zaloge žita večje kot se je prvotno mislilo in da dobijo v Avstrijo od tega kakih deset milijonov kvintalov žita.

Strašen potres v vzhodni Aziji.

Polotok Kamčatka se deloma pogreznil v morje.

Frankobrod, 8. febr. »Frankf. Ztg.« poroča iz Stockholma: Po nekem poročilu iz Petrograda je bil dne 30. januarja v severnem delu vzhodne Azije strašen potres. Velik del polotoka Kamčatke je izgnil v morju.

Potresni opazovalnici na Dunaju in Ljubljani sta zaznamovali dne 30. jan. katastrofalen potres, katerega središče je bilo oddaljeno okoli 8000 km. Potres se je pričel ob 3. uri 56 min. 32 sek. in je trajal do 8. ure zjutraj, torej nekako 4 ure. Na Kamčatki stanuje okoli 20.000 prebivalcev.

Nekaj o kolerabi.

Ker je nastalo pomanjkanje krompirja, smo dobili zdej tudi v Ljubljano podzemne kolerabe, ki naj nam nadomestča krompir. Že nekaj časa se je bil v graških listih boj zaradi kolerabe. Nekateri so jo hvalili, da je prava delikatesa, drugi so rekli kratko in malo, da ta »svinjska repa« spada samo v svinjak. Je pač na tem leželo, kakšne vrste koleraba se dobi. Kaura ali koleraba kot živilo ni nikaka nova uvedba, rumena koleraba je prav okusna in precej sladka, bela vrsta je slabša, pa tudi med rumenimi se dobe žilasti in olesneli komadi. Na Notranjskem je kaura s koštrunom ali z svinjino dobra jed, kaurina juha, kaura s fižolom in krompirjem, kaura, pečena, kaura žgana za kavo, so tam znane jedi. Košček kauri pri goveji juhi da juhi dober okus, kdor se je privadil, da dobi tu in tam kauri na mizo, jo pogreša, če bi jo pa moral jesti dan na dan, bi se je zelo naveličal in tudi na zdravje ne

katerih ne bi dobro vplivala. Sploh je kaura boljša, če ji primešaj par krompirjev, sicer se uporabi za silo prav tako kakor krompir, kajti sila ne vpraša po slasti.

Prvo kaurino vodo je treba vselej odlijati, ker je nekoliko božastaa, čemur od-pomore ščepek sode, malo kumine ali janeža, popra.

Šara. Košček koštruna opari in deni kuhati, posebej prevrež olupljeno in zrezano kauri, ko je zavrela, odlij vodo in stresi kauri k mesu. Par rep in krompirjev je treba tudi zraven, če jih pa ni, bo vse eno dobro. Za dišavo malo šetrja in majarona.

Kaurina juha. Olupljeno in oprano kolerabo razreži na kocke, zalij in zavrež, odlij prvo vodo in nalij druge, kuhaj kolerabo do mehkega in zabeli s prežganjem. Ta juha mora biti gosta, zato treba žlico masti in dobro žlico moke. Nemški listi pišejo sicer, da je dobra tudi samo s prežgano moko brez masti, pa kdor je to pisal, je najbrž ni jedel brez masti. Ravno kauri je treba masti.

Taka juha se skuha lahko tudi iz pol kauri pol krompirja, ali iz fižola, krompirja in kauri. Zato se kuha fižol posebej in kaura posebej. Ko si odlila prvo vodo od kauri, nareži vanjo krompirja, od fižola odlij prvo vodo, stresi fižol v kauri, zalij in kuhaj vse skup. Zabeli s prežganjem.

Kaura kakor sladka repa. ¾ kiló kauri, 3 deke masti, deka sladkorja, malo soli in 3 deke moke. Kauri olupljeno in operi, razreži na tenke, opari in duši na masti in na sladkorju, potem npraši z moko in ko je vse lepo rumeno, zalij, bolj ali manj.

Kaura kakor kislá repa. 60 dek kauri, 4 deke masti, 5 dek moke, malo čebule, peteršilja, popra, paprike, kisa, soli. Kauri olupljeno, operi in razreži kakor repa za kisanje, kuhaj na slanim kroupu, da bo na pol kuhana, naredi blede prežganje in vrzi vanje dišave in kauri, pari nekaj časa in zalij toliko, da bo gostejša. Komur ne gre poprika, jo lahko pusti, par listkov suhih gob in malo paradižnika, je dosti boljši.

Kaura z rezanci ali makaroni. Kauri operi, razreži in opari, potem razsekljaj in pari na masti in čebuli. Rezance ali blečice kuhaj posebej, ko se je zarumenila kaura, jo zalij s paradižnikovo ali z gobovo prevzelko in ko je kaura dobro kuhana, stresi vanjo odcejene rezance.

Žlikrofi s kauri. Naredi krompirjevo testo ali testo iz same moke, razvaljaj in zreži štiriozglate kose, naloži na vsacega kupček kauri, ki je bila kuhana, sesekljana in prepražena na masti, stisni ogle in kuhaj žlikrofe na juhi ali na kroupu. Kuhane zabeli z zarumenjenimi drobtinami.

Kaurin goljáz se naredi kakor krompirjev, samo da se mora kaura prej kuhati in se dene skoraj kuhana v mast. Kisa in poprike dene gospodinja po svojem okusu.

Boljša kaurina juha. Skuhaj kauri do mehkega, pretlači jo skozi sito in prepri na bledem prežganju, zalij in posoli in daj dišav po svojem okusu in zalij. Zakuhaš lahko krompir, kašo, malo sesekljanega kislega zelja ali posušenega kruha.

Kaura s koštrunom. 30 dek koštruna razreži na kose, potolči, posoli in popraj in operi hitro v vreli masti, potem prilij par žlic vode ali juhe in pari do mehkega. ¾ kiló kauri olupljeno in kuhaj do mehkega. Žlico moke praži brez masti in zalij z mrzlo vodo, potem razredči z kaurino juho in zlij h kauram, ko je dobro prevrelo, stresi koštrun v juho in daj čez 10 minut na mizo.

Kaura za kavo. Kauri operi skrbno in obriši, da bo suha. Olupljeno in razreži na tanke kocke ali ploščice, posuši do dobrega v peči ali pečici in prežrež potem, da bo rjava kakor žgana kava. Polovica ali še več tega nadomestka deni k bobovi kavi in ime'a boš okusno in zdravo kavo. Lahko se kuha čisto sama kaura, ali pa pomešana s korenjem ali ječmenom.

Kaurin močnik. (Namesto zmečkane kauri.) Kilo kauri, 2 deki masti, 4 deke moke, soli in kumine po potrebi. Oprano kauri razreži na debele kose, opari in pristavi na mrzli

vodi s kumino in s soljo in kuhaj do mehkega, potem pretlači in zalij s smetano ali z mlekom ali z bledim prežganjem. Ako ni mleka, je treba doliti kolikor je potreba vode.

Pečena kaura. Operi in ostrži kauri, prereži na dve polovici, natrosi soli in razdrgni sol, potem peči v pečici kakor krompir. Na kmetih jo pečejo v pepelu.

Kaura s kruhom. Skuhaj kauri do mehkega, razreži vanjo počček starega sira in če je mogoče počček klobase in vkuhaj par kosov posušenega črnega kruha. Za silo je s tem že zabeleženo, dosti boljše pa je, če zabeliš še s smetano ali s slanino.

Kaurina solata. Kauri kuhaj olupljeno na slanim kroupu, kuhano olupljeno in razreži in polj z mešanico olja, kisa in sladkorja in popra. Iz mahu narejeno olje je tudi dobro.

Nemci imajo vedno »Salzkartoffeln«, to je olupljen in slan, a nezabeljen krompir, ki ga jedo poleg omake, pečenke ali kar si bodi. Sedaj priporočajo namesto tega krompirja kuhano kauri.

Ljudska knjižnica: »Znamenje štirih«, londonska povest Conana Doyle. Vrlo zanimivo nam opisuje pisatelj, kako premeteno je razkril svetovnoznani policist Sherlock Holmes več sila tajnostnih zadržev in izsledil krivce; kar ne moremo se načuditi njegovi bistroumnosti. Cena 70 vin. s poštino vred.

V isti knjižnici je izšla povest češkega pisatelja Alojzija Dostala: »Darovana.« Velelepa povest sega v dobo naših apostolov sv. Cirila in Metoda in nam kaže žrtvopolno ljubezen hčere kristjane do očeta pogana. Plemenita Cvetana žrtvuje vse, da reši očeta poganstva. Nad vse ginljivo in pretresljivo je opisal pisatelj prizor snidenja škola Metoda z oslepelim moravskim knezom Rastislavom. Cena 70 vin. s poštino vred. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Podplati se ohranijo,

če se na nove ali na malo ponošene čevlje pritrjuje nabitki iz usnja. Dobe se pri Peter Kozina & Ko, Ljubljana.

Postrežnica

se išče. Nastop takoj. — Naslov pove uprava tega lista pod štev. 301.

Pisalni stroj

se prada Ljubljana, Grašiče št. 15 I. nadstropje.

Naročite „Slovenca.“

Prodaja se radi družinskih razmer

Krasno posestvo

v najboljšem stanju ob železnici. Ponudbe na upravnništvo tega lista pod šifro „krasno posestvo“.

Prvovrsten

jahalni konj

navajen samske in dvojne vprege, ru-javi vlah, 8 let star, nad 16 pesti visok, lepe oblike, izboren jahač, brezhiben skakač, krotak, ki je bil eno leto v vojni, se prodaja. Cena 3500 K. Popolno sedlo s pritiskinami na razpolago. Cena po dogovoru. Ogleda se lahko v Ljubljani, Sv. Petra cesta štev. 85 v blavn pri Geretu. 314 2

Proti	LIBERSKI
katarom	Emil in Konstantinov
nadosegljiv.	vred.
	Redno ga je rabilo pokoj. Krag. Velicanstvo cesar in kralj Frano Jožef I.
	Dobiva se povsod ali po razpisateljstvu vredca v Libercu.

Milo za pranje

oddaja v zabojih orig. tovar. teža, á ca 60—75 kg, proti predplačilu. Razpošilja tudi v zavojih od 5 kg dalje po poštnem povzetju, trdka

Anton Kušlan

Ljubljana, Karlovska cesta 15.

Deželni odbor kranjski

ima naprodaj

3 stiskalnice za seno.

Cena po dogovoru. Potrebna pojasnila daje kulturni urad deželnega odbora v Ljubljani.

P. tri globoke žalosti, toda vdano klanjajoč se najsvetlej i valji božji, naznanimo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Vsemogočim po licai milosti 1. 1917 Ljubljeno hčer in sestro

Julko Snoj

v 32. letu njene starosti k sebi v boljše življenje.

Svojo blago dušo je po oja po kratki, mučni bolezni izdihnila 7. t. m. ob 11. uri ponoči, preješi sv. zakramente za umirajoče.

Telesni ostanki nepozabne rajnice se bodo položili v soboto, 10. t. m. ob 10. uri dopoldne k večnemu počitku na farnem pokopališču v Lesceh.

Prer. no umrlo, a za nebesa dozorelo Julko priporočamo v blag spomin in pobožno molitev.

Lesce, dne 7. februarja 1917.

Andrej Snoj, A. drej, realčni kat., Ivan, Josip, Franc, Anton, Friderik, oče, bratje.

SIROLIN

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsa, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašlom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno olahča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v vsi lekarnah & K. 4.-